

Toimeentulotuki on tarkoitettu tilapäiseksi avuksi, joka turvaa perustoimeentulon silloin, kun henkilö tai perhe ei tule toimeen ansiollaan työstä tai yrittäjätoiminnasta tai muilla tuloillaan tai varoillaan. Toimeentulotukea haetaan kirjallisella hakulomakkeella. Ennen toimeentulotuen myöntämistä selvitetään asiakkaan edellytykset saada muita tuloja, sillä jokaisella on velvollisuus huolehtia elatuksestaan itse kykynsä mukaan. Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja auttaa löytämään ratkaisuja toimeentulo-ongelmiin ja tukee työtöntä asiakasta työllistymisessä.

Miten toimeentulotuen määrä lasketaan?

Ensin lasketaan yhteen kaikki hakijan/perheen käytettävissä olevat tulot ja varat. Näistä tuloista vähennetään hakijan/perheen ruokaan ja muihin perusmenoihin varattu summa (nimeltään toimeentulotuen perusosa) ja muut tukeen oikeuttavat menot. Jos tulot ovat pienemmät kuin hyväksyttävät menot, on henkilöllä oikeus saada toimeentulotukea.

Perusosan suuruus vaihtelee perheen koon ja huollettavien lasten iän mukaan seuraavasti:

Toimeentulotuen perusosat 1.1.2008 alkaen:

	Täysi Perusosa Euroa/kk	Alennettu 20 % euroa/kk	perusosa 40 % euroa/kk
Yksin asuva henkilö ja yksinhuoltaja	399,10	319,28	239,46
Muu 18 vuotta täyttänyt henkilö	339,24	271,39	203,54
Vanhempansa luona asuva 18vuotta täyttänyt henkilö	291,34	233,08	174,81
10 - 17 -vuotias 1. lapsi	279,37		
2. lapsi	259,42		
3. jne lapsi	239,46		
0 - 9 -vuotias 1. lapsi	251,43		
2. lapsi	231,48		
3. jne lapsi	211,52		

Toimeentulotuen perusosan sisältö

Perusosa kattaa seuraavat menot:

- ruoka
- vaatteiden osto, pesu ja korjaus
- parturi- ja kampaamomaksut
- henkilökohtainen puhtaus
- ilman lääkärin määräystä apteekista hankitut lääkkeet ja pienet hoitotarvikemenot sekä lääkärin muuhun kuin sairauden hoitoon määräämät lääkkeet
- Helsingin sisäiset matkat
- televisiolupa, sanomalehden tilaus ja puhelimen käyttö
- internetin käyttökulut
- pienet virkistys- ja harrastusmenot.

Perusosan lisäksi voidaan toimeentulotukea myöntää seuraaviin muihin perusmenoihin:

- kohtuulliset asumismenot (vuokra, vesi, lämmitys, yhtiövastike, asuntolainan korko)
- kohtuulliset sähkö-, kaasu- ja kotivakuutuslaskut
- hyväksyttävät potilasmaksut ja julkisen terveydenhuollon lääkärin sairaushoitoon määräämät lääkkeet
- lasten päivähoitomenot maksettua kuittia vastaan
- välttämättömät muuttokustannukset
- välttämättömät hautausmenot maksusitoumuksella sosiaaliviraston sopimusliikkeestä
- välttämättömät työmatkamenot ja työssäkäyntikulut.

Harkinnan perusteella voidaan myöntää täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea myös erityisistä olosuhteista johtuviin muihin menoihin. Erityinen tuki voi olla tarpeen, jos tulot ovat pitkään alhaiset esimerkiksi työttömyyden tai sairauden vuoksi. Samoin aktiivista työllistämistoimiin, kuntoutukseen yms. osallistumista voidaan usein tukea harkinnanvaraisella toimeentulotuella.

Perusosan alentaminen

Jos toimeentulotuen hakija on ilman perusteltua syytä kieltäytynyt tarjotusta työstä tai muusta työvoimapolitiisesta toimenpiteestä, perusosaa voidaan alentaa enintään 20 prosentilla. Toistuvasti kieltäytyvältä voidaan perusosaa alentaa enintään 40 prosentilla. Perusosan alentamisesta päätetään enintään kahden kuukauden ajaksi kerrallaan. Alentamispäätöksen yhteydessä sosiaalityöntekijä tekee asiakkaan kanssa suunnitelman siitä, miten asiakas voi jatkossa edistää työllistymistään ja itsenäistä toimeentuloaan.

Miten tulot ja omaisuus vaikuttavat toimeentulotuen myöntämiseen?

Tuloina otetaan huomioon kaikki hakijan ja hänen perheenjäsentensä käytettävissä olevat nettotulot ja sellainen varallisuus, joka ei ole välttämätöntä jatkuvan toimeentulon turvaamiseksi. Esim. oma asunto, kalusteet ja työvälineet ovat välttämättömiä, mutta säästöt, arvopaperit ja auto voidaan laskea varoiksi, joilla asiakas voi rahoittaa elämistään.

Työnteon kannustamiseksi perheen ansiotuloista ei oteta tuloina huomioon vähintään 20 % ja enintään 150 euroa kuukaudessa. Ansiotuloja ovat palkka, yrittäjätulot, omaishoidon tuki.

Toimeentulotuen takaisin periminen

Toimeentulotuki tai osa siitä voidaan periä takaisin tuen saajalta:

- jos toimentulotukea on myönnetty ennakkona tulevaa etuutta vastaan sinä aikana, kun asiakkaan joku etuushakemus on käsiteltävänä (esim. eläke, työttömyysturva, elatusapu, asumistuki, opintotuki)
- jos tuen saajalla on sellaisia tuloja, varoja, omaisuutta tai oikeus sellaiseen etuuteen, joka tukea myönnettäessä ei ole vielä hänen käytettävänä
- jos tuen saaja on tahallaan laiminlyönyt velvollisuutensa pitää huolta omasta tai perheensä elatuksesta.

Miten toimeentulotukea haetaan?

Tukea haetaan oman asuinalueen sosiaaliasemalta. Ruotsinkieliset sosiaalipalvelut –toimisto palvelee ruotsinkielisiä asiakkaita. Asunnottomien sosiaalipalvelut –toimisto palvelee asunnottomia asiakkaita. Toimeentulotukea haetaan kirjallisella hakulomakkeella.

Litteet toimeentulotukihakemukseen:

- henkilötodistus (henkilökohtaisella käynnillä)
- kaikkien työssäkäyvien perheenjäsenten tositteet palkkatuloista vähintään kahdelta viime kuukaudelta
- yrittäjien selvitykset yrityksen toiminnasta ja siitä saaduista tuloista
- tositteet eläkkeistä ja avustuksista
- tositteet muista tuloista, esim. Kelan etuudet
- pankkikirjat tai tiliotteet kahdelta viime kuukaudelta
- tosite viimeksi vahvistetusta verotuksesta
- vuokratuitti, vuokrasopimus ja talonkirjaote
- muut mahdolliset tositteet, jotka selventävät taloudellista tilannetta.

Jos hakijan taloudellinen tilanne muuttuu toimeentulotukipäätöksen voimassaoloaikana, on asiakkaan välittömästi ilmoitettava muuttuneet tiedot sosiaaliasemalle. Esimerkiksi tulojen tai perheenjäsenten muutoksista, asunnon vaihtamisesta, työllistymisestä, opintojen aloittamisesta tai yli kaksi viikkoa kestävästä sairaalahoidosta on tehtävä ilmoitus.

Väärin tietojen antaminen viranomaiselle on rangaistava teko.

Sosiaaliviranomaisilla on oikeus saada asiakasta koskevia tietoja muilta viranomaisilta, mutta myös salassapitovelvollisuus. Tietoja rekisteröidään viraston asiakastietojärjestelmään. Rekisteriselosteote on nähtävillä www.hel2.fi/rekisteriseloste/.

Hakemuksen käsittely ja tuen maksutavat

Kirjallisen hakemuksen käsittely kestää yleensä viikosta kahteen viikkoon (seitsemän työpäivää). Käsittely nopeutuu, jos lomake on huolellisesti täytetty ja kaikki tarvittavat liitteet ovat mukana. Toimeentulotukipäätös hakemusliitteineen lähetetään asiakkaalle postitse. Myönnetty toimeentulotuki maksetaan asiakkaan pankkitilille. Vuokraan myönnetty toimeentulotuki maksetaan yleensä suoraan vuokranantajan tilille.

Muutoksenhaku

2

Jos toimeentulotuen hakija on tyytymätön päätökseen, hän voi hakea siihen muutosta aikuisjaostolta. Toimeentulotukipäätöksessä on ohjeet muutoksenhakuun.

Esimerkki toimeentulotuen laskemisesta

Toimeentulotukea hakee perhe, jossa isä on työtön ja saa työmarkkinatukea. Äiti on kotiäiti ja saa äitiysrahaa. Perheeseen kuuluu lisäksi 6-vuotias ja alle 1-vuotias lapsi. Perhe saa asumistukea ja lapsilisää.

Tulot	Euroa
Työmarkkinatuki	538,88 kuukaudessa
Äitiysraha	330,65 kuukaudessa
Asumistuki	523,40 kuukaudessa
Lapsilisät	210,50 kuukaudessa
Tulot yhteensä	1603,43 kuukaudessa
Menot	
Perusosa, isä	339,24 kuukaudessa
Äiti	339,24 kuukaudessa
Ensimmäinen lapsi	251,43 kuukaudessa
Toinen lapsi	231,48 kuukaudessa
Vuokra (kuitti)	680,00 kuukaudessa
Vesimaksu (kuitti)	40,00 kuukaudessa
Puhelinlasku	90,00 ei hyväksytty menona, sisältyy perusosaan
TV-maksu	47,50 ei hyv., sisältyy perusosaan
Ostettu vaatteita	45,00 ei hyv., sisältyy perusosaan
Ostettu bussilippu	41,60 ei hyv., sisältyy perusosaan
Menot yhteensä	2105,49 kuukaudessa
Huomioidut menot yhteensä	1881,39 kuukaudessa
Tulot yhteensä	- 1603,43 kuukaudessa
Toimeentulotuki	277,96 kuukaudeksi

Päätös toimeentulotuesta

Myönnetään toimeentulotukea kuukaudeksi 277,96 euroa. Lisäksi myönnetään päätöksen voimassaoloaikana erääntyvät kohtuulliset sähkölaskut sekä omavastuuosuus julkisen terveydenhuollon potilasmaksuista ja lääkärin sairauden hoitoon määräämistä lääkkeitä.